Drukken of printen, een boek is een boek

09-09-2019 09:57

Is een (kinder)boek nog ‘in druk’ beschikbaar als de papieren exemplaren via printing on demand (pod) worden vervaardigd en niet op een drukpers? Een auteur vond van niet, haar uitgever van wel. De rechter was het eens met de uitgever.

Na een aantal jaren van goede verkoopcijfers liep de verkoop van het betreffende kinderboek terug. De uitgever besloot om niet bij te drukken toen de voorraad was uitverkocht, maar het boek via pod te leveren. Er ontstond een typische kip-ei-vraag: was pod noodzakelijk omdat de verkoop terugliep of liep de verkoop terug omdat de fysieke boeken alleen via pod te verkrijgen waren. De auteur was tevens ontevreden over de hoogte van de royalty’s en besloot deze kwestie als breekijzer te gebruiken: ze zegde het contract met uitgever op. In dat contract stond namelijk dat als het boek langer dan een jaar niet ‘in boekvorm’ beschikbaar zou zijn, het publicatierecht aan haar terug zou vallen.

De vraag was nu of de termen ‘in boekvorm’ en ‘in druk’ inhielden dat het werkelijk op een drukpers vervaardigd moet zijn, of dat het voldoende is als het om papieren, fysieke exemplaren gaat, als in tegenstelling tot e-books. Op basis van de tekst van onder andere meer de Wet Vaste Boekenprijs en het Modelcontract voor de

uitgave van een oorspronkelijk Nederlands kinderboek, besluit de rechter dat de fysieke vorm doorslaggevend is, niet het productieproces.

Het lijkt erop alsof hier een enorme open deur wordt ingetrapt. De kwaliteit van pod is de afgelopen jaren sterk verbeterd, waardoor in de meeste gevallen nauwelijks verschil zichtbaar is. Toch zijn er ook producties waarbij het drukwerk met embossing, relief en dergelijke verrijkt wordt: dan is er wel degelijk een belangrijk verschil. Uitgevers en auteurs doen er daarom goed aan in het contract ‘druk of print’ te vermelden waar het kan: daarmee wordt de periode waarin een boek fysiek verkrijgbaar is aanzienlijk verlengd, wat in beider voordeel is. En als pod onaanvaardbaar minder kwaliteit biedt, is het verstandig om vooraf af te spreken dat daar geen sprake van zal zijn.

Frank Veerkamp